

Big Day 2009

Hoe warm het was en hoe ver.

Fred van Klaveren

Klokslag twaalf uur 's nachts kreet de eerste soort ons klaarwakker. We waren begonnen! Onze Big Day was gestart. Rombout de Wijs, Erwin Reinstra en ik stonden, als afgesproken, op zaterdag 9 mei om 0.00 uur bij de boerderij op Gooilust, in de hoop een Kerkuil te verschalken. Een van de vele soorten die we wensten te zien op deze dag.

Een Big Day is een dag waarop groepjes vogelaars binnen maximaal 24 uur zoveel mogelijk vogelsoorten willen zien. In ons geval moesten alle inheemse soorten door ons drieën tegelijk worden waargenomen. Een aantal uitheemse vogels (als Nijlgans en Fazant) telden niet mee. Alleen de waarnemingen binnen het werkgebied van de VWG waren geldig (zie www.vwggooi.nl). Op vrijdag 8 mei was een groepje vogelaars onder leiding van Hans van Oosterhout ons al voorgegaan. Helaas viel het weer tegen, waardoor ook de resultaten achterbleven en vergelijking met die van ons niet reëel was.

Geen Kerkuil, maar een Blauwe Reiger werd het, boven de donkere gestalten van de beuken, die hun zware armen naar de sterren hieven. In het duister is het raar vogelen. Veel soorten desondanks, maar bijna alles op geluid. Na 25 minuten hadden we zeven soorten, waaronder overtrekkende Brandganzen. Nu begon het echte werk. We hoopten alle nachtbeesten te scoren en daarvoor moesten we verplicht alle geschikte biotopen af. Van Gooilust naar Hoorneboeg, Egelshoek en Einde Gooi. Die Kerkuil moest lukken. Knerpende paden en piepende fietsen stoorden de gevoelige oren van Rombout. Een roepende Ransuil maakte hem weer blij. Relatief lang bleven we staan voor een roepende rondvliegende mysterybird. Ral of steltloper; hersenen werden gebroken, geheugens aangesproken, maar we zullen het nooit weten. Het wachten leverde een tweede Ransuil op. Bij de boerderijen van Einde Gooi kruiste een das ons pad en reageerde Kerkuil twee op Kerkuil één, die zich ook even liet zien. Boffen!

Niet boffen was de kou, die zich, door de aantrekkende wind, op de voorgrond drong.

Door de krachtige wind verwaaiden geluiden en werd luisteren (en scoren) bemoeilijkt. Twee uur en een kwartier later hadden we pas twaalf soorten. Dit moest de toptijd zijn voor uilen, rallen en rietvogels! Hoop en realiteit speelden voortdurend krijgertje.

Een kreet van een Steenuil! Het leven ging door. Gelukkig heel goed gehoord, nabij de eendenkooi en binnen de grenzen van het werkgebied. Polder Achteraf leverde, naast Ransuil drie, belangrijke gewone soorten op als Rietzanger en Krakeend. Bij Breukelerveen een Snor. De resultaten bleven achter bij onze verwachtingen, dus overleg. Door de wind hebben we soorten gemist en door de kou werd Erwin steeds stiller. De volle maan bleek koud vuur.

Maar de tijd drong en als we ook Houtsnip, rallen en aanvullende rietvogels wilden horen, dan moesten we beslissen wat te doen. Van Loenderveensche Plas naar Horstermeer dan maar en snel! Als drie vreemdelingen, die zeker verdwaald leken, door de donkere en doodstille straten van Loosdrecht. Langs ingeslapen cafés en dromende, gesluierde ramen naar de Loenderveensche Plas. Vanaf daar zouden we de Horstermeer bereiken. Een lange weg door Loosdrecht in het donker met heel onwezenlijk een roepende Regenwulp en Koekoek. Dat was 3.32 uur. Bij de Loenderveensche Plas een Grote Karekiet. Het was inmiddels 04.16 uur! We waren gehaast, onze hobby bleek een opgave en heel voorzichtig daagde het al, beseften we doordat de lucht helder was. Via Vreeland bereikten we de Horstermeer. Het was een race tegen de klok. Vóór de schemer moesten we er zijn, anders vlogen de Houtsnippen niet meer. We zoefden langs, in het duister zingende Boerenzwaluwen. En we waren op tijd, voor massa's Rietzangers, Blauwborsten, Nachtegalen en Sprinkhaanzangers. De Houtsnippen, die sliepen al en het gemis bleef knagen.

De Horstermeer bleek een waar lustoord te zijn voor zangvogels en hun waarnemers. Opgewonden door de overmacht aan geluid werden zelfs de meest geoeffende oren bijna

horendol. Zoveel zang moest worden verwerkt, onderscheiden, getoetst en genoteerd. We waren in de Horstermeer uiteindelijk 32 (!) soorten rijker, waaronder Roodborsttapuit, Rietgors, Tapuit en Putter.

Wederom overleg. Via Ankeveen voor de Waterral of eerst de 's-Gravelandse buitenplaatsen? Rechtsaf dus. Een Wintertaling riep langs de Herenweg. Op buitenplaats Spanderswoud een Boomvalk. Grauwe Vliegenvanger op Schoonoord. Appelvink, Fluiter, Raaf en Matkop in het Hilversumse Spanderswoud. Een van ons miste een Vuurgoudhaan, dus die telde niet. Het was dan ook een kakofonie van jewelste en geconcentreerd blijven viel niet altijd mee. We waren acht uur en 85 soorten verder.

Op de Natuurbrug prezen we ons gelukkig met Zwarte Specht en Boomleeuwerik. De zon verheugde onze verkleumde en reeds vermoeide zielen en de onbarmhartige nacht was terstond vergeten. Hoewel Rombout enigszins bleef mopperen om de snippen en de rallen, klonk zijn stem onverwacht opgetogen, toen Hans van Oosterhout ons belde om de stand van zaken te vernemen. Zelfs Erwin toverde een glimlach over zijn blauwe lippen. We hadden dan toch al veel gezien! De spanning was gebroken. Met nog een hele dag voor ons, met prachtig weer en een gigantisch werkgebied vol vogels werd het een plezieriger vooruitzicht. We besloten linksom via Bussum en Naardermeer naar Muiden te gaan en via de Gooi- en Eemmeer kust en Eempolders terug. Zo geschiedde, het was 09.02 uur. Boven de Bussumerheide Veldleeuweriken en Havik. De Bovenmeent was goed voor 17 nieuwe soorten, waaronder Kluut, Smient, Temmincks Strandloper en voor Rombout een Waterral. Via de Keverdijk, met Spotvogel, naar Muiden hoefde niet, want de geplande Roek zagen we al onderweg, dus we staken af naar Muiderberg. Het was inmiddels ruimschoots etenstijd en de aandacht leek, samen met de magen, iets te verslappen.

Heerlijk was het zonnige strand van Muiderberg. Het warme zand lokte, vakantiegevoel in een nostalgisch decor, met kalm water met lome eenden en Libelle-partytenten in de einder. Terwijl we graaiden naar zonnebril en zonnebrand riep het klaren van de klus spontaan twijfels op omtrent nut en noodzaak. We waren dan ook 14 uur en 123 soorten verder. Wakker bleven we door Krooneenden en Gele Kwikstaarten. Het zand uit de kleren

geklopt en verder richting Naarderbos, via de tweede Nachtegaal in het oerbos naast de Hollandse Brug. Vanuit de Flevopolder flapte een oude bekende; een Zwarte Wouw bracht ons in een opperbeste stemming. Een nog grotere piet vroeg kort daarop onze aandacht en een Zeearend werd genoteerd. Lang was de volwassen (!) vogel zichtbaar. Lang was nog de reis, nu op- en afstappen plots een Olympische sport leek voor minder validen. Op een bankje aan de Zanddijk rustten geruime tijd drie 'oude heertjes', uitzierend over de weidsheid van het landschap met de zee ver weg, alsof de tijd had stilgestaan. Het Engels gras al lang verdwenen.

Voort, op naar Huizen, met bijeengeraapte moed! Nabij de pier was het avondeten tussen de sfinxen. Met in de ene hand het laatste kruimige brood en in de andere hand de geduldige kijker, die Eidereend en Dwergmeeuw toverde, maar ons het zicht op Zwartkopmeeuwen onthield. We spraken af om de bekende Braamsluiper bij Huizen te gaan horen en dan via de Eem de terugweg naar huis te aanvaarden. De soortenlijst hield ons op de fiets. Zo geschiedde: de Braamsluiper kwam er op. De Eempolders waren een eldorado; wát een vogels! De vier laatste nieuwe soorten (als Kemphaan en Zomertaling) zagen we in een ongekende sfeer van warm zomerlicht, de oneindige geur van hooi en een aangrijpende symfonie van weidevogels. Het viel zwaar om dit landschap te verlaten en meer achterlatend dan ik toen besepte fietsten we zwijgend terug.

Om 19.11 uur sloten we, na evenzoveel uren en minuten en 124 kilometer fietsen de lijst af met 131 soorten vogels (zonder Nijlgans en Fazant, die helaas niet meetelden). Puur op techniek bereikten we onze vertrekpunten. Maar deze Big Day blijft gegrift in geheugens, deed onverwacht verlangen naar een Houtsnip en lokt nu desondanks uit tot het mijmeren over een volgende. Vogelen met twee toppers, in een uitstekende sfeer, heeft mij veel genoeg gedaan. De geestelijke ondersteuning door Hans heeft ons mede een zetje in de rug gegeven. Dank jullie wel hiervoor! Bij mij blijft bij dat ons werkgebied nog rijker is aan vogels en landschappelijk nog mooier is dan gedacht en véél verder is dan ik ooit vermoedde.